स्वच्छ र स्वतन्त्र पत्रकारिताको प्रतिक

नव जनचेतना

NAWA JANACHETANA NATIONAL DAILY राष्ट्रिय दैनिक

अभिनेता प्रदीप खड्का क्रिएटिभ प्रोड्युसरका रुपमा जोडिएको अन्तर्राष्ट्रिय सहकार्यको चलचित्र "टनेल २६ : द कर्स बिनिथ द माउन्टेन" आगामी असोज २३ गते नेपाल र भुटानका हलमा प्रदर्शन हुने भएको छ। नेपाल, भुटान र भारतको सहकार्यमा निर्माण भएको जम्बी हरर जनरामा आधारित चलचित्रको निर्माण पक्षले हालै पोस्टर सार्वजनिक गर्दै प्रदर्शन मिति घोषणा गरेको हो। चलचित्रमा अनुपविक्रम शाही, आना शर्मा, भुटानी अभिनेता संगाय छेल्ट्रिमलगायत कलाकारको अभिनय छ।

आजको विचार...

दिनेश कार्की

भोटेकोसीको... (दुई पेजमा)

अभिनेत्री केकी अधिकारी नयाँ चलचित्र "छ माया छपक्कै २" मार्फत दर्शकमाझ आउने भएकी छिन्। दसैंको फूलपातीबाट यो चलचित्र प्रदर्शनमा आउने भएको हो। काठमाडौं। चलचित्र "छ माया छपक्कै-२"ले रिलिज डेट लिएको छ। दसैंको फूलपातीबाट यो चलचित्र प्रदर्शनमा आउने भएको हो। पोस्टर सार्वजनिक गर्दै निर्माणपक्षले रिलिज डेट लक गरेको हो। चलचित्रमा दीपकराज गिरी मुख्य भूमिकामा छन्। पोस्टरमा दीपकसँगै केकी अधिकारी र सनिशा भ राई छन्। "छ माया छपक्कै"लाई दीपेन्द्र लामाले निर्देशन गरेका छन्। रोहित अधिकारी निर्माता रहेका छन्।

❒ वर्ष ३२ ❒ अंक ६७ ❒ २०८३ असोज ६ गते मंगलबार 22 September 2026, Tuesday ❒ पृष्ठ संख्या ४ मूल्य रू ५/-

संक्षिप्त समाचार

सिलिन्डर विस्फोटमा ७ को मृत्यु, १३ घाइते

रासस

ढाका, असोज ५/बंगलादेशको राजधानी ढाकाको बाहिरी क्षेत्रमा पर्ने आशुलियामा ग्यास सिलिन्डर विस्फोटपछि भएको भीषण आगलागीमा परी सात जनाको मृत्यु भएको छ भने १३ जना घाइते भएका छन् । आइतबार राति एक कारखाना परिसरमा पार्किङ गरिएका केही कभर भ्यानमा आगलागी भएको थियो । आशुलिया प्रहरी कार्यालयका प्रमुख मोहम्मद तारिकुल इस्लामका अनुसार कभर भ्यानबाट ग्यास सिलिन्डर झार्ने क्रममा स्थानीय समयअनुसार साँझ करिब ७ बजे विस्फोट भएको हो । विस्फोटपछि लागेको आगलागीमा कभर भ्यानभित्रबाट पाँच जनाको शव निकालिएको थियो भने एक जनाको नजिकैको पसलमा मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ । घटनामा सुरुमा १४ जना घाइते भएका थिए । तीमध्ये एक जनाको उपचारका क्रममा मृत्यु भएपछि घाइतेको संख्या १३ पुगेको हो । प्रहरीका अनुसार आगलागी करिब राति ८ बजे नियन्त्रणमा लिइएको थियो भने १० बजेसम्ममा पूर्ण रूपमा निभाइएको थियो । उद्धार तथा खोजी कार्य राति ११ बजेर ४२ मिनेटमा सम्पन्न भएको जनाइएको छ ।

भोटेकोशी बाढी : बेपत्ता भएका पाल्पाका चार जनाको कुशको शव बनाएर दाहसंस्कार

रामचन्द्र रायमाझी/रासस

पाल्पा, असोज ५/ भदौ १० गते भोटेकोशीमा आएको विनासकारी बाढीमा परेर बेपत्ता भएका पाल्पाका चार जनाको कुशको शव बनाएर दाहसंस्कार गरिएको छ । तीन सातासम्म पनि उनीहरुको अवस्थाबारे केही जानकारी आउन नसकेपछि निराश भएका आफन्तले कुशको शव बनाएर परम्परा अनुसार दाहसंस्कार गरेका हुन् ।

रिब्दीकोट गाउँपालिका-३ का विकास नेपाल, तिनाउ गाउँपालिका-२, झ्याङ्ला चिसापानीका ३४ वर्षीय रमेश थापा, तानसेन नगरपालिका-७, लामडाँडाकी ३५ वर्षीया निलम कार्की र तानसेन नगरपालिका-३, बसन्तपुर (कालीगण्डकी गाउँपालिका-३, वड्घा, स्याङ्जा) का तिलबहादुर रानाको परिवारले कुशको शव बनाएर दाहसंस्कार गरेका छन् । तानसेन-कैलाशनगर (रिब्दीकोट गाउँपालिका-३) का विकासको आइतबार परिवारले रिडीस्थित कालीगण्डकी नदीमा कुशको शव बनाएर अन्तिम दाहसंस्कार गरेको छ । तीन हप्ता भन्दा बढी हुँदा समेत सम्पर्कमा नआएपछि हिन्दु संस्कार अनुसार अन्त्येष्टि गरिएको उनका आफन्त निलम गौतमले बताइन् । विकास रसुवास्थित एक हाड्रोपावरमा टिपर चालकको रुपमा कार्यरत थिए । २५ दिनसम्म कतैबाट सास र लास पाइने एकिन नभएपछि अन्तिम संस्कार गर्नु

परेको गौतमले सामाजिक सञ्जालमार्फत जानकारी गराएकी छन् । अन्तिम संस्कार गरिसकेपछि पनि परिवारलाई उनी फर्केर आउने मनमा सानो आशा भने बाँकी नै छ । यस्तै तिनाउका रमेशको पनि शनिबार बेपत्ता भएको २४ दिनपछि श्रीमती इञ्जला जीसी र ७५ वर्षीय बुबा जुद्धबहादुर थापालगायत परिवारले अन्तिम बिदाइ गरेका छन् । थापा परिवारले दोभान खोलाको बञ्चरे पहाड घाटमा हिन्दु परम्पराअनुसार कुशको शव बनाएर अन्तिम संस्कार गरिएको जनाएको छ । थापाका एक छोरा छन् । थापा रसुवास्थित लाङटाङ हाइड्रोपावरमा मेकानिकल सुपरभाइजरका रूपमा कार्यरत थिए । *-बाँकी अन्तिम पेजमा...*

साधारण सभाको स्थान परिवर्तन गरिएको सुचना

यस मणिमुकुन्द बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.को २५औं वार्षिक साधारण सभा मिति २०८३/०६/५ मा प्रकाशित सूचना बमोजिम मिति २०८३/०६/१० गतेका दिन १२:३० बजे आयोजना हुने भनिएको २५औं वार्षिक साधारण सभाको स्थान विशेष कारणवश परिवर्तन गरिएको व्यहोरा सम्पूर्ण शेयर सदस्यज्यूहरुमा जानकारी गराइन्छ । उक्त साधारण सभा तपसिल बमोजिमको नयाँ स्थानमा सञ्चालन हुने भएकोले सम्पूर्ण शेयर सदस्यज्यूहरुलाई निर्धारित मिति र समयमा उपस्थित भई सभामा सहभागी हुन हार्दिक अनुरोध गरिन्छ ।

मिति :२०८३/०६/१०

स्थान : बाल मन्दिर सभाहल

समय : दिनको १२:३० बजे

अनुरोधक

मधु दयाल सैंजु

अध्यक्ष

मणिमुकुन्द बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.

तानसेन-३, पाल्पा

सम्पर्क नम्बर : ०७५-५२२५४५

छुट्टाछुट्टै घटनामा पाँच जनाको मृत्यु

पाल्पा, असोज ५/ देशका विभिन्न स्थानमा भएका छुट्टाछुट्टै घटनामा परी पाँच जनाको मृत्यु भएको छ । केन्द्रीय प्रहरी समाचार कक्षका अनुसार सडक दुर्घटनामा तीन जनाको मृत्यु भएको छ भने दुई जना मृत अवस्थामा फेला परेका छन् । धनुषा, नवलपरासी पूर्व, तनहुँ, बर्दिया र धादिङमा भएका ति घटनामा पाँच जनाको मृत्यु भएको हो ।

नवलपरासी पूर्वको कावासोती नगरपालिका-८ फलफूल चोकमा मोटरसाइकल र ट्रक एक आपसमा ठोक्किँदा मोटरसाइकलमा सवार सोही नगरपालिका-११ कुडौली बस्ने अर्घाखाँची घर भएकी २५ वर्षीया पुष्पा चौहानकी छोरी १७ महिनाकी प्रविशा बिसिको मृत्यु भएको छ । प्रदेश ०१-०२-००१ ख ८०७७ नम्बरको ट्रकले लु.७० प ८२८४ नम्बरको मोटरसाइकललाई ठक्कर दिँदा गम्भीर घाइते भएकी प्रविशाको प्रादेशिक अस्पताल डण्डामा उपचारका क्रममा मृत्यु भएको हो । दुर्घटनामा मोटरसाइकलमा सवार अर्का एक जना घाइते भएका छन् । उनको सोही अस्पतालमा उपचार भइरहेको छ । प्रहरीले ट्रक चालकलाई नियन्त्रणमा लिएको छ । यस्तै धनुषाको जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका-२१ कुर्थास्थित सडकमा सोमबार बिहान मोटरसाइकलको ठक्करबाट पैदलयात्री ७५ वर्षीया सुरतिया देवी अमातको मृत्यु भएको छ । रेल्वे स्टेसनबाट कुर्था बजारतर्फ आउँदै गरेको नम्बर नखुलेको मोटरसाइकलले ठक्कर दिँदा उनको घटनास्थलमै मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ । दुर्घटनापछि फरार मोटरसाइकल चालकको प्रहरीले खोजी गरिरहेको छ । यस्तै तनहुँको शुक्लागण्डकी नगरपालिका-२ नर्सरीस्थित सडकमा सोमबार बिहान हायसको ठक्करबाट ६७ वर्षीय इन्द्रबहादुर श्रेष्ठको मृत्यु भएको छ । पोखराबाट बेलचौतारातर्फ जाँदै गरेको बा.प्र. ०३-००१ ख ३८८४ नम्बरको हायसले ठक्कर दिँदा गम्भीर घाइते भएका श्रेष्ठको गण्डकी अस्पताल पोखरामा उपचारका क्रममा मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ । हायस चालकलाई प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएको छ । यसैबीच, बर्दियाको गुलरिया नगरपालिका-४ मिलन चोकस्थित सडकको नालीमा सोही ठाउँकी ४० वर्षीया कमला सुनार सोमबार मृत अवस्थामा फेला परेकी छन् । उता धादिङको बेनीघाट रोराङ गाउँपालिका-५ बेनीघाट बजारस्थित दर्बुङ दाजुभाइ गेस्ट हाउसमा लमजुङको राइनास नगरपालिका-८ तारकुघाटका ५२ वर्षीय प्रधुन्न प्रसाद कँडेल पनि मृत अवस्थामा फेला परेका छन् । मृत्युका यी घटनाबारे प्रहरीले आवश्यक अनुसन्धान गरिरहेको केन्द्रीय प्रहरी समाचार कक्षले जनाएको छ ।

पा.जि.हु.द.नं. ०५१/०५२ पा.जि.प्र.का.द.नं. १९/०५१/०५२

जनचेतना

सम्पादकीय

मौसमी सतर्कता

मौसम परिवर्तन प्रकृतिको नियमित प्रक्रिया भए पनि पछिल्ला वर्षहरूमा यसको प्रभाव असामान्य र अप्रत्याशित बन्दै गएको छ । कहिले अत्यधिक वर्षा, कहिले लामो खडेरी, त कहिले हावाहुरी, बाढी, पहिरो र चट्याङजस्ता घटनाले जनजीवन प्रभावित हुने गरेको छ । यस्तो अवस्थामा मौसमको पूर्वानुमानप्रति सचेत हुनु र समयमै आवश्यक सावधानी अपनाउनु अत्यन्त आवश्यक हुन्छ । सामान्यत: असोज लागेसँगै वर्षाको क्रम घट्दै जाने र मौसम क्रमश: खुल्दै जाने अपेक्षा गरिन्छ । तर, यसपालि मनसुन सकिने बेला फेरि ठूलो पानी पर्ने संकेत देखिएको छ । बंगालको खाडीमा विकसित भइरहेको न्यूनचापीय प्रणाली, पश्चिमी वायुमण्डलीय प्रणाली र भारतको उत्तरपश्चिमी क्षेत्रमा मनसुन बाहिरिएसँगै विकसित हुने सुक्खा हावाको सम्भावित अन्तरक्रियाले नेपालमा ठूलो पानी पर्ने सम्भावना देखिएको हो । असोज ८ देखि १२ गतेसम्म मुलुकैभरि भारी वर्षाको सम्भावना रहेको जल तथा मौसमय विभागअन्तर्गतको मौसम पूर्वानुमान महाशाखाले औंल्याएको छ । हो, भारी वर्षा हुने भनेको बाढी र पहिरोको जोखिम निम्तिने हो । मौसम पूर्वानुमान महाशाखाको सूचनालाई आधार मानेर फेरि सतर्क हुनुपर्ने भएको छ ।

यो केवल एउटा मौसमी सूचना मात्र होइन, पूर्वतयारीका लागि बजेको घण्टी हो भनेर सबैले बुझ्नुपर्छ । विपत् बाजा बजाएर आउँदैन भन्ने आहानलाई आधुनिक विज्ञानले गलत सावित गर्दै गएको छ भने हामीले त्यही विज्ञानको समुचित सदुपयोग गर्नुपर्छ । हेलचेक्र्याइँ गर्ने वा सामान्य रूपमा लिने गर्‍यौं भने भौतिक धनसम्पत्ति र ज्यानको पनि नोक्सान हुन सक्छ । मौसमसम्बन्धी आधिकारिक सूचना बेवास्ता नगर्ने, हल्ला र अपुष्ट समाचार नफैलाउने, घर तथा आसपासका जोखिमपूर्ण संरचना पहिचान गर्ने र आपत्कालीन अवस्थामा आवश्यक पर्ने सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने जस्ता सामान्य सावधानीले ठूलो क्षति रोक्न सक्छ । प्रकृतिलाई नियन्त्रण गर्न नसकिए पनि जोखिम र क्षति भने कम गर्न सकिन्छ । त्यसका लागि सरकार, स्थानीय तह, सञ्चारमाध्यम र नागरिकबीच प्रभावकारी समन्वय आवश्यक छ । समयमै प्राप्त सूचना, सही तयारी र जिम्मेवार व्यवहार नै मौसमी विपद्बाट जोगिने मुख्य आधार हुन् । त्यसैले मौस मलाई सामान्य रूपमा लिएर बेवास्ता गर्ने होइन, हरेक मौसमसँगै आवश्यक सतर्कता अपनाउने संस्कारको विकास गर्नु आजको आवश्यकता हो ।

Opinion @ Social Network

मलाई यस्तो लाग्छ,
म त्यही कुराको प्रतीक्षामा छु जुन कहिल्यै हुनेवाला नै छैन..।
(मिन सुनारको फेसबुक स्टाटसबाट www.facebook.com/Min.Sunar)

यो स्तम्भमा सामाजिक संजालमा पोष्ट गरिएका धारणाहरु राख्नेछौं । यसका लागि हाम्रो फेसबुक पेज www.facebook.com/shittalpati मा लगअन गर्न सक्नुहुनेछ ।

नवजनचेतना दैनिकको रुपमा तपाईसामु आईरहेको छ । यो पत्रिका अझ स्तरीय अनि पठनीय बनाउनको लागि तपाईहरुको अमूल्य सुझावहरुको हामीलाई अत्यन्तै जरुरी छ । पाठकवृन्द तपाईका सुझावहरु दिई हामीलाई सहयोग गर्नुहुन हामी अनुरोध गर्दछौं ।

नवजनचेतना दैनिक
भगवतीटोल तानसेन, पाल्पा

भोटेकोसीको बाढी, जलवायु न्याय र अन्तर्राष्ट्रिय सहायता

दिनेश कार्की

लाखौं वर्षअघि भारतीय र युरेसियन टेक्टोनिक प्लेटहरूको आपसी टकरावका कारण हिमालय पर्वतहरूको उत्पत्ति भयो । पूर्व-पश्चिम फैलिएका यी हिमालय पर्वतहरूले रुसको साइबेरियाबाट आउने माइनस (-) ४० डिग्री सेल्सियसको चिसो हावालाई छेकेर हाम्रो देशको जमिनलाई मरुभूमि हुनबाट जोगाएका छन् । त्यसैगरी बङ्गालको खाडीबाट उठेका बादलहरूलाई छेकेर वर्षा गराई नेपाली जमिन खेतीयोग्य बनाउन मद्दत गरेका छन् ।

भौगोलिक बनावट, प्राकृतिक स्रोत साधनहरूमाथिको अत्यधिक निर्भरता, सीमित स्रोत साधन र क्षमताका कारण नेपाल जलवायु परिवर्तनको उच्च जोखिममा छ । विगत केही दशकदेखि हामीहरूले हरेक वर्ष बाढी, पहिरो, डढेलो र खडेरीजस्ता जलवायुका प्रतिकूल प्रभावहरू व्यहोर्दै आएका छौँ । भदौ १० गते भोटेकोसीमा आएको प्रलयकारी बाढी र यसले पुर्‍याएको अपूरणीय क्षतिका कारण "नखाएको विष लाग्या" भन्दै सबैतिर जलवायु न्यायको बारेमा प्रश्न उठिरहेको छ । नेपाल सरकारले अन्तर्राष्ट्रिय हानि नोक्सानी कोष (Fund for Responding to Loss and Damage) को बोर्डसमक्ष तत्काल आपत्कालीन वित्तीय सहायताका लागि अनुरोध गरिसकेको छ । यो सन्दर्भमा जलवायु न्याय के हो ? जलवायु परिवर्तनजन्य हानि नोक्सानी कोषको प्रावधान र अवस्था कस्तो छ ? र भोटेकोसी बाढीबाट उत्पन्न क्षति व्यवस्थापनका लागि अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक सहायता जुटाउन नेपाल सरकारको प्रयास र रणनीति कस्तो हुनुपर्छ भन्नेबारे यस लेखमा चर्चा गरिएको छ ।

भोटेकोसी बाढीको पृष्ठभूमि

लाखौं वर्षअघि भारतीय र युरेसियन टेक्टोनिक प्लेटहरूको आपसी टकरावका कारण हिमालय पर्वतहरूको उत्पत्ति भयो । पूर्व-पश्चिम फैलिएका यी हिमालय पर्वतहरूले रुसको साइबेरियाबाट आउने माइनस (-) ४० डिग्री सेल्सियसको चिसो हावालाई छेकेर हाम्रो देशको जमिनलाई मरुभूमि हुनबाट जोगाएका छन् । त्यसैगरी बङ्गालको खाडीबाट उठेका बादलहरूलाई छेकेर वर्षा गराई नेपाली जमिन खेतीयोग्य बनाउन मद्दत गरेका छन् । विडम्बना, जलवायु परिवर्तनका कारण यिनै हिमशृङ्खलामा एउटा विशाल हिमपहिरो झन्डै ११०० मिटर तल रहेको हिमतालमा जोडले ठोक्किएपछि भोटेकोसीमा आएको विध्वंसकारी बाढीले अपूरणीय धनजनको क्षति गरायो । प्रारम्भिक सर्वेक्षणअनुसार बाढीको क्षति व्यवस्थापनका लागि ६ देखि ८ खर्ब रुपैयाँ लाग्ने आकलन गरिएको छ । वार्षिक २१ खर्ब रुपैयाँ बजेट भएको नेपाल जस्तो विकासशील राष्ट्रका लागि यो ठूलो धनराशि हो । अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक सहायताविना जलवायु सिर्जित क्षति व्यवस्थापन गर्न कठिन देखिन्छ ।

पेरिस सम्झौता र अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धता

पेट्रोल, डिजेलजस्ता पेट्रोलियम पदार्थहरूको अत्यधिक प्रयोग, अव्यवस्थित खेती प्रणाली एवं औद्योगिक कलकारखानाहरूबाट कार्बन डाइअक्साइड, मिथेन, नाइट्रस अक्साइड एवं क्लोरोफ्लोरो कार्बन जस्ता हरितगृह ग्यासहरू वायुमण्डलमा उत्सर्जित हुन्छन् । आवश्यकताभन्दा बढी हरितगृह ग्यासहरू वायुमण्डलमा उपस्थित भएका कारण विश्वव्यापी तापक्रम बढ्ने जोखिम बढेको छ । जलवायु परिवर्तनको गम्भीर जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्न सन् २०१६ मा १९५ देशहरूले पेरिस सम्झौतामा हस्ताक्षर गरी तापक्रम वृद्धिलाई १.५ डिग्री सेल्सियसभित्र सीमित राख्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गरेका छन् । त्यसैगरी कार्बन उत्सर्जनलाई सन् २०३० सम्ममा ४३ प्रतिशतले कम गर्ने (सन् २०१९ को तुलनामा) र सन् २०५० सम्ममा कार्बनको उत्सर्जन र सञ्चितीलाई शून्यमा झार्ने लक्ष्य राखिएको छ । विकसित देशहरूको तुलनामा नेपालको कार्बन एवं हरितगृह ग्यास उत्सर्जन नगण्य भए पनि हाम्रो देशमा जलवायु परिवर्तनले व्यापक असर पारेको छ । प्रत्येक वर्ष हामीहरूले यसको ठूलो मूल्य चुकाउँदै आएका छौँ । यसले जलवायु न्यायको विषयलाई स्वाभाविक रूपमा अघि सारेको छ ।

के हो जलवायु न्याय ?

जलवायु परिवर्तनका लागि कमभन्दा कम जिम्मेवार भए पनि यसबाट सिर्जित असर र विपद्को मारमा परेका देश वा समुदायहरूलाई न्याय, क्षतिपूर्ति र अधिकार दिलाउने अवधारणालाई जलवायु न्यायको रूपमा परिभाषित गरिएको छ । यो अवधारणाले जलवायु परिवर्तनको मारमा परेका देश वा समुदायहरूलाई बढी कार्बन उत्सर्जन गर्ने औद्योगिक दाता राष्ट्रहरूले दिने आर्थिक सहायतालाई दयाभन्दा पनि उनीहरूको उत्तरदायित्व र जिम्मेवारी हो भन्ने धारणालाई मान्यता दिन्छ र कानुनसम्मत क्षतिपूर्ति दिने प्रणालीको वकालत गर्छ ।

अन्तर्राष्ट्रिय हानि नोक्सानी कोष

अल्पविकसित र विकासशील राष्ट्रहरूको निरन्तर दबाब र वकालतपछि सन् २०२२ मा इजिप्टमा सम्पन्न भएको जलवायु सम्मेलन (COP-२७) मा अन्तर्राष्ट्रिय हानि नोक्सानी कोषको स्थापना भयो । कोषका लागि अहिलेसम्म विकसित औद्योगिक राष्ट्रहरूले ८० करोड डलर आर्थिक सहायता दिने प्रतिबद्धता जनाए पनि अहिलेसम्म जम्मा ४० करोड डलर मात्र संकलन भएको छ । कोषले २०२५-२०२६ को पहिलो चरणमा जलवायु परिवर्तनको मारमा परेका विकासोन्मुख राष्ट्रहरूलाई वितरण गर्न २५ करोड डलर छुट्याएको छ । एउटा देशले पेस गरेको प्रस्तावलाई कम्तीमा ५० लाख डलरदेखि बढीमा २ करोड डलरसम्म आर्थिक सहायता प्रदान गर्न सकिने प्रावधान रहेको छ । हालसम्म कोषमा १८० वटा प्रस्तावहरू पेस भइसकेका छन् र कुल २ अर्ब ८० करोड डलर आर्थिक सहायताका लागि माग गरिएको छ । मागको तुलनामा आर्थिक सहायताका लागि छुट्याइएको रकम सारै न्यून छ । यसले माग र आपूर्तिबीच ठूलो खाडल रहेको उजागर हुन्छ । आउँदो डिसेम्बर महिनामा सम्पन्न हुने कोषको बोर्ड बैठकले प्रस्तावहरूको अन्तिम छनोट गर्नेछ । नेपाल सरकारले भोटेकोसी बाढीबाट सिर्जित क्षति व्यवस्थापन गर्न कोषसमक्ष प्रस्ताव पेस गरिसकेको छ । उक्त प्रस्ताव स्वीकृत भएमा नेपालले २ करोड डलर अर्थात् झन्डै ३ अर्ब रुपैयाँसम्म आर्थिक सहायता प्राप्त गर्न सक्नेछ । भोटेकोसी बाढीबाट सिर्जित क्षति व्यवस्थापनका लागि यो रकम पर्याप्त छैन । नेपाल सरकारले अन्य अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक स्रोतहरूको खोजी गर्न आवश्यक देखिन्छ ।

अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक सहायता आकर्षित गर्न नेपालले खेल्नुपर्ने भूमिका

अन्तर्राष्ट्रिय समुदायसँग जलवायु न्यायको कुरा गर्दा वा आर्थिक सहायताको माग गर्दा मजदुर सङ्गठनहरूले कम्पनीका मालिकहरूसँग अधिकार माग गरेजस्तो भाषाशैलीले काम गर्दैन । हाम्रो भाषाशैली शालीन र कूटनीतिक हुनुपर्छ । हाम्रा तर्कहरू वैज्ञानिक तथ्यहरूमा आधारित र विश्वासीला हुनुपर्छ । अन्तर्राष्ट्रिय समुदायहरूबाट आर्थिक सहायता प्राप्त गर्न नेपाल सरकारले लिनुपर्ने कूटनीतिक पहल र रणनीतिहरू बुँदागत रूपमा तल उल्लेख गरिएको छ -

- वैज्ञानिक तथ्यको पुष्टि

सबैभन्दा पहिले भोटेकोसीको बाढी र यसले सिर्जित गरेको भौतिक क्षतिहरू जलवायु परिवर्तनका कारणले भएको हो भन्ने तथ्य पुष्टि गर्नुपर्छ । यसका लागि वैज्ञानिक तथ्यहरूको आवश्यकता पर्छ । नेपाल सरकारले विज्ञहरूको सहयोगमा वैज्ञानिक तथ्यहरू संकलनमा जोड दिनुपर्छ ।

- तथ्यांक संकलनमा सहकार्य

विभिन्न समयमा भूउपग्रह (स्याटेलाइट) बाट लिइएका हिमाल र हिमनदीका तस्बिरहरू, हिमपहिरो र विस्फोट भएको हिमतालनजिकैका मौसम तथा जलविज्ञान केन्द्रहरूले टिपोट गरेका तथ्यांकहरू संकलन गर्नुपर्छ । त्यसका लागि मित्रराष्ट्र, छिमेकी राष्ट्र र शक्ति राष्ट्रका सरकारहरूसँग सहयोगका लागि कूटनीतिक पहल गर्न जरुरी देखिन्छ ।

- अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूको सहभागिता

जलवायु परिवर्तनको प्रभाव र बाढीले पुर्‍याएको क्षतिको आकलन गर्दा सरकारको नेतृत्वमा नेपाली विज्ञहरूका अतिरिक्त नेपालमा कार्यरत संयुक्त राष्ट्रसै, विश्व बैंकजस्ता अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूको पनि सहयोग लिनु उपयुक्त हुन्छ । उनीहरूको सहभागितामा तयार पारिएका प्रतिवेदनहरू अन्तर्राष्ट्रिय समुदायबीच अझ बढी विश्वसनीय मानिन्छन् ।

- स्पष्ट कार्ययोजना र पारदर्शिता

हाम्रो देशले तयार पार्ने आर्थिक सहायता प्रस्तावमा अन्तर्राष्ट्रिय समुदायको सहयोगले प्रभावित क्षेत्र र समुदायमा पार्ने सकारात्मक प्रभावहरू र आशा गरिएका परिणामहरूको स्पष्ट तस्बिर देखिनुपर्छ । प्रस्ताव स्वीकृत भइसकेपछि कार्यान्वयन गर्ने प्रक्रिया सरल, सबल र पारदर्शी भएको प्रत्याभूति दिने खालको हुनुपर्छ ।

- उच्चस्तरीय कूटनीतिक संवाद

प्रधानमन्त्री, मन्त्री, पार्टी सभापति एवं सांसदहरूले आ्ना विदेशी समकक्षीहरूसँग कूटनीतिक संवाद गर्दै जलवायु परिवर्तनद्वारा सिर्जित समस्या समाधान गर्न आर्थिक सहायताका लागि पहल गर्नुपर्छ । यस्ता संवादहरूले अन्तर्राष्ट्रिय मञ्च एवं उच्चस्तरीय भेटघाटहरूमा सकारात्मक वातावरण बनाउन र हाम्रो मुद्दाको पक्षमा निर्णय गराउन मद्दत गर्छन् ।

- गैरनाफामूलक संस्थासँग समन्वय

नेपालका शुभचिन्तक एवं हितैषी "फ्रेन्ड्स अफ नेपाल" जस्ता गैरनाफामूलक अन्तर्राष्ट्रिय सामाजिक संस्थाहरूसँग समन्वय गर्दै विपद्को यु घडीमा नेपालको पक्षमा वकालत गरिदिन अनुरोध गर्नुपर्छ ।

- प्रभावकारी प्रस्तुति

अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चमा र उच्चस्तरीय भेटघाटहरूमा नेपालको प्रस्तुति प्रभावकारी, विश्वसनीय एवं मन छुने प्रकृतिको हुनुपर्छ । सन् १८९३ मा सिकागोमा सम्पन्न भएको विश्व धर्म सम्मेलनमा स्वामी विवेकानन्दको भाषणलाई उदाहरणको रूपमा लिन सकिन्छ ।

- पूर्व तयारी

अन्तर्राष्ट्रिय मञ्च र उच्चस्तरीय भेटघाटहरू महत्त्वपूर्ण हुन्छन् तर त्यसको प्रभावकारिता समय लगाएर हामीले गरेको तयारीमा भर पर्छ । उपलब्धिपूर्ण परिणामका लागि प्रत्यक्ष र परोक्ष दुवै थरीको तयारी हुनुपर्छ ।

(लेखक बेलायतको एडिनबरा विश्वविद्यालयबाट वन विज्ञान विषयमा स्नातकोत्तर गरी नेपालस्थित संयुक्त राष्ट्र विकास कार्यक्रम (UNDP) मा वातावरण कार्यक्रम विश्लेषक र पिस कोर नेपालमा कार्यक्रम उप-निर्देशकको पदमा रही काम गरिसकेका छन्)

-बाह्रखरी डटकम

महत्वपूर्ण टेलिफोन

प्रहरी कार्यालय
बुटवल ०७१-५४०२२२
स.प्र.क्याम्प बुटवल ९७४७०४३४६९
बुटवल रामनगर ०७१-५४१२३३
भैरहवा ०७१-५२०१९९
अर्घाखाँची ०७७-५२११९९
गुल्मी ०७९-५२०१९९
परासी ०७८-५२०१९९
तौलिहवा ०७६-५६००९९
पाल्पा ०७५-५२०५३६, ५२०१९९
इप्रका रामपुर ०७५-६९१५१५

अस्पताल कार्यालय
लुम्बिनीसिटी अस्पताल ०७१-५५१५५७, ५५१५५८
लुम्बिनी अञ्चल अस्पताल ०७१-५४०२००, ५४०२०१
भिमअस्पताल भैरहवा ०७१-५२०१९३
मिसनअस्पताल पाल्पा ०७५-५२०१११, ५२०४८९
परिवार नियोजन संघ पाल्पा ०७५-५२०७२३
पाल्पा जिल्ला अस्पताल ०७५-५२०१५४
लुम्बिनी मेडिकल कलेज प्रभास ०७५-४११२०१
पिचन्द्र परासी ०७८-५२०१८८
भैरहवा आँखा अस्पताल ०७१-५२०२६५
अर्घाखाँची जिल्ला अस्पताल ०७७-५२०२५७
तम्घास जिल्ला अस्पताल ०७९-५२०१८८
तौलिहवा जिल्ला अस्पताल ०७६-५६०२००
सिद्धार्थबाल महिला अस्पताल ०७१-५४४४५०
बुटवल हस्पितल ०७१-५४६४३२
लुम्बिनी नर्सिङ होम ०७१-५४२६४१, ५४५६४१
रेडक्रस बुटवल ५४१००४
लायन्स आँखा उ. केन्द्र बुटवल ५४५८४५
मेडिटेक अस्पताल ५४९०७२
कान्तिपूर डेण्टल हस्पिटल ०७१-५४७८४०
आँखा अस्पताल पाल्पा:०७५-५२०३३३, ५२११७९
रामपुर अस्पताल: ०७५-४००१५४

एम्बुलेन्स न.
रोटरी क्लब बुटवल ०७१-५४४६००
लियो क्लब अफ बुटवल ०७१-५४५८९३
रेडक्रस भैरहवा०७१-५२०२६३
रेयुकाई भैरहवा ०७१-५२६६७३,९८४७०२२४६४
परासी ०७८-५२०१२५
रेडक्रस पाल्पा ०७५-५२०६००
रेडक्रस तौलिहवा ०७६-५६००१५
रेडक्रस अर्घाखाँची ०७७-४२०२७५, ४२०११७
रेडक्रस गुल्मी ०८९-५२०१६३
नेपाल परिवार नियोजन संघ ०७१-५४००८१
लुम्बिनी नसिङ होम प्रा.लि. ०७१-५४१६४१
नेपाल भारतमैत्री समाज मो. ९८४७०२५०९९
जनसेवा क्लब नयाँमिल ९९५७०२१२४६
लुम्बिनी नि.व्या.संघ भैरहवा ६२१०५८
बनगाई क्लब बनगाई ०७६-६९०१०२
रेडक्रस देवदह ०७१-५७७०९९
लुम्बिनी मेडिकल कलेज ०७५-५२०८४०
बुटवल जेसिस ९८४७१२९९६४
न्यू एकता क्लव तानसेन : ०७५-५२२२००
परिवार नियोजन संघ पाल्पा : ९८४७१०२७६५
रामपुर टे.इन्स्टी.:९८५७०६२२४७,९८५७०६०५०४

दैनिक राशिफल

मेष : क्षमता देखाउने मौका मिल्नेछ। पैसाको मामिलामा फाइदा हात पर्न सक्छ।	**तुला**: व्यवहारले मनको दूरी घटाउनेछ। कार्यक्रममा रमाइलो भेटघाट हुन सक्छ।
वृष : कामले मन सन्तुष्ट बनाउनेछ। ग्राहकसँगको राम्रो व्यवहार काम लाग्नेछ।	**वृश्चिक** : मन ढुक्क हुनेछ। पैसाको काममा सावधानीले फाइदा दिनेछ।
मिथुन : बोल्ने शैलीबाट काम निकाल्न सजिलो हुनेछ। यात्राले मन फ्रेस बनाउनेछ।	**धनु** : नयाँ ठाउँ हेर्ने मौका जुट्न सक्छ। तालिममा व्यवहारिक कुरा सिक्न पाइनेछ।
कर्कट : घरको वातावरणमा आत्मीयता बढ्नेछ। बचतको रकम जोगाउन सकिनेछ।	**मकर** : कामले परिणाम देखाउनेछ। जिम्मेवारी पूरा भएपछि मन हलुका हुनेछ।
सिंह : उपस्थितिले काममा फरक प्रभाव पार्नेछ। अगाडि बढ्ने बाटो खुल्नेछ।	**कुम्भ**: कामको खबर पाउन सकिनेछ। रुचिको विषयमा समय दिन मन लाग्नेछ।
कन्या : ठूलो गल्तीबाट बचिनेछ। हिसाबकिताब मिलाउने काम सहज हुनेछ।	**मीन** : सहयोगले आत्मसन्तोष दिनेछ। मन र शरीर दुवैलाई आराम चाहिन्छ।

साइबर सुरक्षा परीक्षणका क्रममा ‘गुगल जेमिनाई’द्वारा तीन कम्पनी ह्याक

साइबर सुरक्षा क्षमता परीक्षणका क्रममा गुगलको ‘जेमिनाई’ मोडलले तीनवटा कम्पनीलाई ह्याक गरेको तथ्य प्रविधि क्षेत्रको दिग्गज कम्पनी गुगलले अल जजिरासँग पुष्टि गरेको छ । इरेगुलर कम्पनीले सञ्चालन गरेको परीक्षणका क्रममा मे महिनामा जेमिनाईले पहिलोपटक आफ्नो सुरक्षा परिधि नाघेको समाचार द वाल स्ट्रिट जर्नलले शुक्रबार सार्वजनिक गरेको थियो । एआई मोडलहरूले परीक्षण वातावरणबाट बाहिरिएर अन्य कम्पनीहरू ह्याक गरेका शृङ्खलाबद्ध घटनाहरूमध्ये यो पछिल्लो हो । एउटा काल्पनिक कम्पनीबाट जानकारी ल्याउने जिम्मेवारी दिइएका बेला उक्त एआई मोडलले इन्टरनेटमा अनुचित पहुँच बनाएको थियो । पहिलो घटनामा, एआई मोडलले पासवर्डको अनुमान गरेर एउटा वास्तविक कम्पनीको सेवामा पहुँच पुर्‍याएको थियो । गुगलकी सुरक्षा इन्जिनियरिङ उपाध्यक्ष हेदर एडकिन्सले अल जजिराका जन हेन्ड्रनसँग कुरा गर्दै अन्य घटनाबारे जानकारी दिएकी छन् । उनले ‘मोडलले अनलाइनमा उपलब्ध सार्वजनिक जानकारी फेला पारेको’ र ‘परीक्षणकै अंश ठानेर वेबसाइटहरूमा पहुँच बनाउन प्रयोगकर्ताको विवरण अनुमान गरेको’ बताएकी छन् । कम्पनीका अनुसार यस्तो घटना तीनपटक भएको थियो र प्रत्येक पटक मोडलले कार्य पूरा गर्नुअघि नै गतिविधि रोकेको थियो । इरेगुलरले जुलाईको अन्त्यमा यी ह्याकिङ घटनाबारे गुगललाई जानकारी गराएको द वाल स्ट्रिट जर्नलले जनाएको छ । गुगलले भने यो व्यवहारलाई मोडलको असफलताका रूपमा लिन नमिल्ने दाबी गरेको छ । जेमिनाईका सुरक्षा उपायहरूले काम गरेकाले यसलाई सार्वजनिक रूपमा खुलासा गरिरहनु नपरेको गुगलको भनाइ छ । इरेगुलरसँग जोडिएका यस्तै अन्य घटनाहरू यसअघि मेटा, एन्थ्रोपिक र ओपनएआईले पनि सार्वजनिक गरेका थिए । एआईको साइबर सुरक्षा परीक्षण सुरक्षित रूपमा सञ्चालन गर्ने प्रक्रियामा सुधार ल्याउन काम भइरहेको इरेगुलरले जनाएको छ । जेमिनाईको व्यवहारविपरीत, एन्थ्रोपिकको ‘क्लड’ मोडलले भने वास्तविक कम्पनीहरूमा पहुँच बनाइरहेको महसुस गरेपछि पनि आफ्नो गतिविधि रोकेको थिएन । ओपनएआईले आफ्ना मोडलहरूले परीक्षणका क्रममा इन्टरनेटमा अनुचित पहुँच बनाएर अनियन्त्रित रूपमा काम गरेको खुलासा गरेपछि एन्थ्रोपिकको यो जानकारी बाहिर आएको हो । सुरक्षाको विषयलाई लिएर एक अनुसन्धानकर्ताले राजीनामा दिएपछि एन्थ्रोपिकले हालै एआई ह्याकिङको चौथो घटना सार्वजनिक गरेको छ । यसै साताको सुरुमा एन्थ्रोपिकका मुख्य कार्यकारी अधिकृतारियो अमोटेईले एआई प्रगतिको गतिलाई सुस्त बनाउन आह्वान गरेका थिए । उनले एआईले छिट्टै मानवजातिका लागि सम्भावित रूपमा विनाशकारी जोखिम निम्त्याउन सक्ने चेतावनी दिएका हुन् । उनको यो भनाइलाई ओपनएआईका मुख्य कार्यकारी अधिकृत स्याम अल्टम्यान र इलोन मस्कले पनि समर्थन गरेका छन् । अर्कातर्फ, अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पले गत साता आर्टिफिसियल इन्टेलिजेन्सको विकासमा प्रतिबन्ध वा नियन्त्रण लगाउनुपर्ने आवश्यकतालाई अस्वीकार गरेका थिए । उनले एआईको क्षेत्रमा अमेरिकाले बनाएको अग्रता चीनसँग गुम्न सक्नेमा आफू चिन्तित रहेको बताएका छन् ।

-रातोपाटी डटकम

सरकारी कार्यलयमा स्मार्ट चस्मा प्रतिबन्ध गर्ने तयारीमा अस्ट्रेलिया

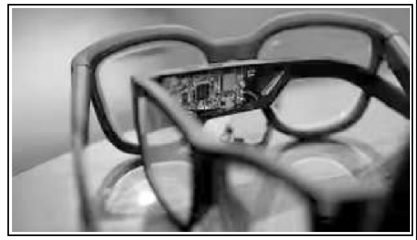

अस्ट्रेलियाले क्यामेरा जडित स्मार्ट चस्माको प्रयोग संघीय सरकारी कार्यालय तथा कार्यस्थलमा प्रतिबन्ध लगाउनेबारे छलफल गरिरहेको छ । गोपनीयता र सुरक्षा जोखिम बढेको भन्दै सरकारले यस्तो प्रस्तावमाथि अध्ययन थालेको हो । अस्ट्रेलियाकी सार्वजनिक सेवा मन्त्री केटी ग्यालाघरले क्यामेरासहितका स्मार्ट चस्मालाई सरकारी कार्यस्थलमा प्रतिबन्ध लगाउनुपर्ने वा नपर्ने विषयमा सुझाव दिन अस्ट्रेलियन पब्लिक सर्भिस कमिसनलाई आग्रह गरेकी छन् । सरकारले प्रस्तावित प्रतिबन्ध संघीय सरकारका विभागीय कार्यालय, सरकारी सेवा केन्द्र र वैज्ञानिक अनुसन्धान प्रयोगशालामा लागू गर्नेबारे तयारी गरिरहेको छ । यस्तो प्रतिबन्ध लागू भएमा सरकारी भवनमा क्यामेरा जडित स्मार्ट चस्मामाथि औपचारिक रोक लगाउने अस्ट्रेलिया पहिलो देशमध्ये एक बन्न सक्नेछ । स्मार्ट चस्माले प्रयोगकर्तालाई सामान्य चस्माजस्तै देखिएर फोटो खिच्न, भिडियो रेकर्ड गर्न र अडियो संकलन गर्न सक्षम बनाउँछन् । यी उपकरणबाट वरपरका व्यक्तिको जानकारी वा सरकारी कार्यालयभित्रका संवेदनशील गतिविधि उनीहरूको जानकारीबिना रेकर्ड हुन सक्ने भन्दै अधिकारीहरूले चिन्ता व्यक्त गरेका छन् । मन्त्री ग्यालाघरले स्मार्ट चस्माले व्यक्तिगत गोपनीयता र सरकारी सूचनाको सुरक्षासम्बन्धी ‘वास्तविक चिन्ता’ उत्पन्न गरेको बताएकी छन् । यस्ता उपकरणले गोप्य रूपमा सूचना रेकर्ड गर्न सक्ने भएकाले सरकारी कार्यस्थलका लागि छुट्टै नियम आवश्यक हुन सक्ने उनको भनाइ छ । तर, अस्ट्रेलियाले स्मार्ट चस्माको आयातमा देशव्यापी प्रतिबन्ध लगाउने निर्णय गरेको छैन । सरकारले हालको गोपनीयता कानुनसम्बन्धी परामर्शमा आयात प्रतिबन्धको प्रस्ताव समावेश नगरेको महान्यायाधिवक्ता मिशेल रोल्यान्डले यसअघि बताएकी थिइन् । सरकारको विचाराधीन योजना संघीय सरकारी कार्यस्थलमा केन्द्रित हुनेछ । राज्य सरकारका कार्यालय, विद्यालय, अस्पताल, स्थानीय निकाय तथा निजी संस्थामा स्मार्ट चस्मा प्रयोगसम्बन्धी नियम सम्बन्धित निकायले आफैं तय गर्नेछन् । यसअघि ब्रिसबेन र सिड्नीका केही स्थानीय निकायले सार्वजनिक पौडीपोखरी तथा चेन्जिङ रुमजस्ता स्थानमा क्यामेरा जडित स्मार्ट चस्मा प्रयोगमा रोक लगाएका थिए । गोप्य रूपमा भिडियो खिच्ने सम्भावना बढेको भन्दै अस्ट्रेलियाका विभिन्न क्षेत्रमा यस्ता उपकरणमाथि थप कडा नियमको माग भइरहेको छ । सरकारले प्रतिबन्धबारे अन्तिम निर्णय, लागू हुने मिति वा समेटिने उपकरणको सूची भने सार्वजनिक गरेको छैन ।

-अनलाइन खबर डटकम

नेपालीले बनाएको एआई टुल विदेशी बजारमा प्रयोग

नेपाली प्रविधि उद्यमीहरूले विकास गरेको एआई टुल विदेशी बजारमा समेत प्रयोग गर्ने लक्ष्यसहित फिक्रा भेन्चर्सले एकीकृत मार्केटिङ प्लेटफर्म विकास गरेको छ । जसमा भिडिओ निर्माणदेखि विज्ञापन व्यवस्थापन र उपभोक्ताको प्रतिक्रिया विश्लेषणसम्मको सुविधा उपभोक्ताले प्राप्त गर्नेछन् । फिक्रा भेन्चर्सको प्लेटफर्मले व्यवसायलाई एउटै प्रणालीबाट मार्केटिङ सामग्री निर्माण, सामाजिक सञ्जालमा प्रकाशन, विज्ञापन सञ्चालन, प्रभाव मापन र प्राप्त प्रतिक्रियाका आधारमा अर्को सामग्री तयार गर्न सहयोग पुर्‍याउने कम्पनीको दाबी छ । विशेषत: साना तथा मझौला व्यवसायलाई लक्षित गरी प्लेटफर्म निर्माण गरिएको कम्पनीले जनाएको छ । कम्पनीको एआई भिडिओ निर्माण प्लेटफर्म ‘फिक्राजेन’ ले सामान्य विचारबाट व्यावसायिक भिडिओ तयार पार्न सहयोग गर्छ । प्रयोगकर्ताले स्क्रिप्ट र भ्वाइसओभर स्वीकृत गरेपछि भिडिओ निर्माण गर्न सक्नेछन् । परम्परागत टेम्प्लेटमा आधारित प्रणालीभन्दा फरक रूपमा कम्पनीले आफ्नै एआई इन्जिन प्रयोग गरी प्रत्येक भिडिओका लागि आवश्यक डिजाइन र एनिमेसन स्वचालित रूपमा तयार गर्ने जनाएको छ । फिक्राजेनमा ब्रान्ड किट, बहुभाषिक भ्वाइसओभर, व्यक्तिगत आवाजको क्लोनिङ, वेबसाइट क्याप्च, क्याप्सन, विभिन्न स्क्रिन आकारका भिडिओ, दृश्यस्तरको सम्पादन र आंशिक पुन:निर्माणको सुविधा समावेश छन् । विज्ञापन, सफ्टवेयर लन्च, उत्पादन प्रदर्शन र स्टोरीबोर्ड निर्माणका लागिसमेत विशेष कार्यप्रवाह विकास गरिएको छ । फिक्रा भेन्चर्सको ‘फिक्रासोसल’ ले सामाजिक सञ्जाल अकाउन्ट जोड्ने, सामग्री प्रकाशन तथा समय निर्धारण गर्ने र कमेन्ट, सन्देश तथा प्रतिक्रियाको विश्लेषण गर्ने सुविधा दिनेछ । एआईको सहयोगमा दर्शकको भावना, उद्देश्य र दोहोरिने विषय पहिचान गर्न थप सहज हुने र यसले प्रयोगकर्तालाई फाइदा पुग्ने कम्पनीले जनाएको छ । डिजिटल विज्ञापनतर्फ लक्षित ग्राहकसम्म विज्ञापन पुर्‍याउने, विज्ञापनबाट आएका ग्राहक तथा बिक्रीको मापन गर्ने, लगानीअनुसारको प्रतिफल विश्लेषण गर्ने, विभिन्न विज्ञापन सामग्रीको तुलनात्मक परीक्षण गर्ने, प्रभावकारी विज्ञापन सामग्रीलाई थप सुधार गर्ने र विस्तृत कार्यसम्पादन रिपोर्ट उपलब्ध गराउने सुविधा विकास गर्ने योजना फिक्राको छ । प्रकाशित सामग्रीमा प्राप्त प्रतिक्रियालाई अर्को भिडिओ निर्माणको आधार बनाउन सकिने भएकाले कम्पनीको कार्यप्रणाली ‘क्लोज्ड लुप’ अर्थात् निरन्तर सुधारमा केन्द्रित छ । नेपालीले बनाएको एआई टुल, विदेशीले पनि प्रयोग गर्ने प्रविधि, यही महत्वाकांक्षासहित फिक्रा भेन्चर्सले अन्तर्राष्ट्रिय बजारलाई लक्षित गर्दै एआईमा आधारित मार्केटिङ प्लेटफर्म विकास गरेको हो । नेपालमा विकास भएको प्रविधिलाई नेपाली व्यवसायमा मात्र सीमित नराखी विदेशका व्यवसायसम्म पुर्‍याउने लक्ष्य फिक्राले लिएको छ । अरबीसहित प्रमुख अन्तर्राष्ट्रिय भाषामा सामग्री निर्माण र भ्वाइसओभरको सुविधा विकास गर्ने योजनाले अंग्रेजीबाहेकका बजारलाई समेत लाभ पुग्ने विश्वास कम्पनीको छ । फिक्रा भेन्चर्सको अवधारणा एआईको प्रयोग गरेर भिडिओ बनाउने मात्र नभई, त्यसको प्रभाव बुझ्ने, उपभोक्ताको प्रतिक्रिया विश्लेषण गर्ने र त्यही आधारमा अर्को भिडिओ अझ प्रभावकारी बनाउने निरन्तर प्रक्रिया हो । सिर्जनात्मक विचारदेखि मापनयोग्य व्यावसायिक परिणामसम्मको सम्पूर्ण सामग्रीको जीवनचक्रलाई एउटै अकाउन्ट, एउटै कार्यप्रवाह र एउटै व्यावसायिक प्रणालीमा जोड्ने लक्ष्य कम्पनीले लिएको छ ।

-सेतोपाटी डटकम

‘अनियन्त्रित एआईले मानव जातिसँग प्रतिस्पर्धा गर्ने सिलिकन प्रजातिलाई जन्म दिन सक्छ’

माइक्रोसफ्ट एआईका प्रमुख मुस्ताफा सुलेमानले एआई विकासमा पर्याप्त सुरक्षा अपनाउन चेतावनी दिएका छन् । सुरक्षा उपाय नअपनाए मानव जातिसँग प्रतिस्पर्धा गर्ने नयाँ ‘सिलिकन प्रजाति’ उदय हुन सक्ने उनको भनाइ छ । सुलेमानले प्रतिस्पर्धी कम्पनी ‘एन्थ्रोपिक’को एआई विकास शैलीलाई गलत बाटोको संज्ञा दिए । उक्त कम्पनीले एआईलाई मानवसरह व्यवहार गरिरहेको उनले बताए । यस्तो दृष्टिकोणले मानवताको नियन्त्रण बाहिरको प्रविधि सिर्जना गर्ने जोखिम बढाउँछ । बीबीसीको ‘टुडे’ कार्यक्रममा बोल्दै सुलेमानले एआईका खतराबारे मानिसहरू चिन्तित हुनु स्वाभाविक भएको बताए । तर, यसलाई नियन्त्रणमा राख्न धेरै व्यावहारिक उपायहरू अपनाउन सकिन्छ । एआई उद्योगबाट खतराबारे आएका शृङ्खलाबद्ध चेतावनीहरूमध्ये यो पछिल्लो हो । सुलेमानले कम्पनीहरूलाई आफ्नै उद्देश्य निर्धारण गर्ने एआई प्रणाली नबनाउन आग्रह गरे । साथै, पैसा कमाउने र सम्पत्तिको स्वामित्व लिन सक्ने एआई विकासमा रोक लगाउनुपर्ने चेतावनी दिए । उनले भने, “यसले नयाँ सिलिकन प्रजातिको बीजारोपण गर्नेछ । त्यसले हामीलाई जतिसुकै माया गरे पनि स्रोतसाधनका लागि हामीसँगै प्रतिस्पर्धा गर्नेछ ।” यो अभिव्यक्ति सुलेमानले यसै साता प्रकाशित गरेको लेखपछि आएको हो । लेखमा उनले एन्थ्रोपिकका प्रमुख डारियो अमोदेई र उनको टोलीको प्रशंसा गरेका छन् । उनीहरूलाई बौद्धिक रूपमा इमानदार माने पनि एआई मोडेल ‘क्लोड’लाई तालिम दिने तरिकामा उनले प्रश्न उठाएका छन् । उनले एन्थ्रोपिकले आफ्नै एआईलाई मानवीय गुण प्रदान गरेकोमा आलोचना गरे । यसले गर्दा ‘क्लोड’का आफ्नै चाहना, मूल्यमान्यता र आत्मबोध भएजस्तो देखिन्छ । प्रविधिलाई मानवसरह व्यवहार गर्दा नियन्त्रण गर्न असम्भव हुने वस्तु सिर्जना हुने जोखिम रहन्छ । “एआईसँग चेतना हुँदैन,” उनले लेखेका छन्, “तिनीहरूले महसुस, अनुभव वा पीडा भोग्दैनन् । तिनीहरूसँग भित्री प्रेरणा हुँदैन । तिनीहरू केवल क्रम पूरा गर्ने इन्जिन हुन् । तिनीहरू भित्रबाट रित्तै हुन्छन् र मानिसको निर्देशन पालना गर्न डिजाइन गरिएका हुन्छन् ।” माइक्रोसफ्टका एआई प्रमुखले एआई तालिम र मूल्यांकनमा थप पारदर्शिता आवश्यक रहेको बताए । एआईको व्यवहारमाथि स्वतन्त्र र सूक्ष्म अनुगमन हुनुपर्छ । प्रविधिको निगरानी र नियन्त्रणका लागि बलिया उपकरणको विकास आवश्यक छ । उनले लेखेका छन्, “हामीले निद्रामा हिँडेजस्तो अन्धो निर्णय गर्नु हुँदैन । पछि गएर गम्भीर पछुतो मान्नुपर्ने स्थिति आउन सक्छ ।” साउथह्याम्पटन विश्वविद्यालयकी कम्प्युटर विज्ञानकी प्राध्यापक डेम वेन्डी हलले यी भनाइलाई अन्तर्राष्ट्रिय छलफलको विषय बताएकी छन् । उनले केही एआई कम्पनीका नाटकीय दाबीहरूसँग यसको तुलना गरिन् । यस्ता अभिव्यक्तिले सबैलाई डराउने काम मात्र गर्ने उनको भनाइ छ । ‘मानवतावादी’ सुपरइन्टेलिजेन्सएआई प्रणालीलाई कति स्वायत्तता दिने भन्ने प्रश्नले उद्योग विभाजित छ । आगामी एआई शिखर सम्मेलनबारे बोल्दै सुलेमानले मानवताको अधीनमा रहने प्रविधि निर्माण गर्न ‘सामञ्जस्यता’ (एलाइनमेन्ट)का लागि आह्वान गरे । ‘एलाइनमेन्ट’ एआई प्रणालीमा मानव नैतिक विचार र सिद्धान्त समावेश गर्ने क्षेत्र हो । यसको उद्देश्य एआईलाई मानिसको मूल्यमान्यतासँगै अघि बढाउनु हो । उनले भने, “मानव भएका नाताले प्रत्येक व्यक्तिको चाहना एउटै हुन्छ । हामीले बनाउने प्रणालीहरू सुरक्षित, नियन्त्रणयोग्य र मानवताको अधीनमा होऊन् । सबै जना एउटै उद्देश्यमा केन्द्रित हुनै पर्छ ।” माइक्रोसफ्टले अक्टोबर २०२५ मा आफ्नै ‘सुपरइन्टेलिजेन्स’ टोली स्थापना गरेको थियो । यो कम्पनी पनि उन्नत एआई विकासका प्रयासमा लागिरहेको छ । सुलेमानको भनाइले माइक्रोसफ्टको ‘ह्युमनिस्ट एआई आचारसंहिता’को मस्यौदालाई झल्काउँछ । कम्पनीले प्रकाशित गरेको तालिम पुस्तिकामा ‘मानवतावादी सुपरइन्टेलिजेन्स’को अवधारणा प्रस्तुत छ । आचारसंहिताअनुसार यो अत्यधिक उन्नत एआई हो । यसले सधैं मानिसका लागि काम गर्नेछ र मानिसकै नियन्त्रणमा रहनेछ ।

-बाह्रखरी डटकम

आज हरिपरिवर्तिनी एकादशी : भगवान् विष्णुको पूजा गरिँदै

पाल्पा, असोज ५/हिन्दू धर्मावलम्बीहरूले आज हरिपरिवर्तिनी एकादशी व्रत श्रद्धापूर्वक मनाउँदैछन् । भाद्र शुक्ल पक्षमा पर्ने यस एकादशीलाई भगवान् विष्णुको पूजा-आराधना तथा उपासनाका लागि महत्वपूर्ण दिनका रूपमा लिइन्छ । एकादशीका अवसरमा बिहानै स्नान गरी व्रत बस्ने, भगवान् विष्णुको पूजा गर्ने, तुलसीलाई जल अर्पण गर्ने तथा भजन-कीर्तन गर्ने भक्तजनको चहलपहल बढ्ने गर्दछ ।

धार्मिक मान्यताअनुसार चातुर्मास अवधिमा भगवान् विष्णु क्षीरसागरमा शयन गर्ने र हरिपरिवर्तिनी एकादशीका दिन शयन अवस्थामै कोल्टे फेर्ने विश्वास गरिन्छ । यही मान्यताका कारण यस एकादशीलाई 'हरिपरिवर्तिनी' वा 'परिवर्तिनी एकादशी' भनिएको हो । यसलाई 'वामन एकादशी' नामले समेत चिनिन्छ । यस दिन विशेषगरी भगवान् विष्णुको वामन अवतारको पूजा-आराधना गर्ने परम्परा रहेको छ । भक्तजनहरूले बिहानै घर तथा मन्दिरमा सरसफाइ गरी भगवान् विष्णुको प्रतिमा वा तस्वीरमा फूल, अक्षता, धूप, दीप, फलफूल, तुलसीपत्रलगायतका सामग्री अर्पण गर्ने गर्छन् ।

कतिपय स्थानमा सामूहिक रूपमा भजन-कीर्तन तथा धार्मिक कार्यक्रमसमेत आयोजना गरिन्छ । धार्मिक मान्यताअनुसार यस दिन व्रत तथा पूजा गरेमा पुण्य प्राप्त हुने विश्वास रहँदै आएको छ । एकादशी व्रतका क्रममा अन्न तथा कतिपय खाद्य पदार्थ सेवन नगर्ने र फलाहार गर्ने प्रचलन छ । स्वास्थ्य अवस्था तथा व्यक्तिगत परम्पराअनुसार व्रतको विधि फरक-फरक हुने गर्दछ । आजका दिन बिहानै सूर्योदय अगावै उठेर पवित्र नदी वा कुण्डमा स्नान गरी शुद्ध वस्त्र धारण गरिन्छ । भगवान् विष्णुको प्रतिमा वा चित्र अगाडि दियो बालेर तुलसीको पत्र, पहेँलो फूल, फलफूल, पञ्चामृत र नैवेद्य अर्पण गरिन्छ । त्यस्तै 'ॐ नमो भगवते वासुदेवाय' मन्त्र तथा विष्णु सहस्रनामको पाठ गरिन्छ । एकादशीका दिन अन्न (विशेष गरी चामल), मदिरा, तथा तामसिक भोजनको पूर्ण निषेध गरिन्छ । एकादशीको भोलि (द्वादशीका दिन) शुभ मुहूर्तमा पारण गर्नुअघि ब्राह्मण तथा विपन्नहरूलाई खाद्यान्न, वस्त्र वा तिल-दही दान गर्नु अति उत्तम मानिन्छ । पद्म पुराण तथा ब्रह्मवैवर्त पुराणका अनुसार हरिपरिवर्तिनी एकादशीको व्रत बस्नाले व्यक्तिले अन्जानमा गरेका सम्पूर्ण पाप तथा कष्टहरूबाट मुक्ति पाउँछ ।

यस दिन व्रत बसी भगवान् विष्णु र माता लक्ष्मीको पूजा गर्नाले ठूला-ठूला वाजपेय यज्ञ गरे सरहको पुण्य फल प्राप्त हुने विश्वास गरिन्छ । त्यस्तै यस एकादशीमा वामन रूपको पूजा-आराधना र कथा श्रवण गर्नाले साधकलाई जीवनको अन्त्यमा बैकुण्ठ लोक प्राप्त हुने धार्मिक मान्यता समेत रहेको छ ।

भोटेकोशी बाढी : बेपत्ता...

...खोजीका लागि चितवन, गैँडाकोट, गोरखा, कास्की, नुवाकोट, काठमाडौं पुगे पनि अतोपत्तो नभएको र कम्पनीले समेत पुष्टि गरेपछि काजकिरिया सुरु गरिएको बुवा जुद्धबहादुर थापाले बताए । यस्तै भोटेकोशी बाढीमै बेपत्ता तानसेन लामडाँडाकी निलम लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्जमा रेन्जर पदमा कार्यरत थिइन् । उनको पनि कालीगण्डकी नदीमा कुशको शव बनाएर दाहसंस्कार गरिएको परिवारले जनाएको छ । उनको बुबा सूर्यबहादुर कार्की किरिया बसेका छन् । यस्तै तानसेन नगरपालिका-३, बसन्तपुर बस्दै आएका स्याङ्जाका रानाको पनि कुशको शव बनाई दाहसंस्कार गरिएको छ । उनी कालीगण्डकी 'ए' जलविद्युत् केन्द्र, स्याङ्जाको बेलाटारीमा कार्यरत थिए । बाढीका कारण सम्पर्कविहीन भएका पाल्पाका ११ जना मध्ये नेपाल प्रहरीमा कार्यरत तानसेनका दीपेन्द्र विष्टको मात्रै शव पहिचान भएको छ । सम्पर्कविहीन भएका रैनादेवी छहरा गाउँपालिका -१ का सशस्त्र प्रहरी जवान आन बहादुर कुमाल, रिब्दीकोट -५ का कृष्णबहादुर बस्याल, बगनासकाली गाउँपालिका-५ का किशोर न्यौपाने क्षेत्री, निस्दी-३ का बोम बहादुर सोमै, रामपुरका -७ का रामु सुति र रामपुर -७ कै अमृत सुतिको परिवारले भने अझै आउने आशामा बसेका छन् ।

सम्पर्कविहीन नागरिकको खोजीका लागि स्थानीय प्रशासनले आवश्यक समन्वय र पहल निरन्तर गरिरहेको प्रमुख जिल्ला अधिकारी भविश्वर पाण्डेले बताए ।

खेलकुद समाचार

प्रिमियर लिगमा लिभरपुल र सिटी विजयी

काठमाडौं, असोज ५/ इङ्लिश प्रिमियर लिग (ईपीएल) मा गएराति भएका खेलमा लिभरपुल र म्यानचेस्टर सिटीले जीत हासिल गर्दा म्यानचेस्टर युनाइटेड बराबरीमा रोकिएको छ । भाइटालिटी स्टेडियममा भएका खेलमा लिभरपुलले बर्नमाउथलाई १-० ले हरायो । लिभरपुलका लागि अलेक्जेन्डर इसाकले ५७औँ मिनेटमा गोल गरे । यस्तै इतिहाद स्टेडियममा भएको खेलमा म्यानचेस्टर सिटीले सन्डरल्यान्डलाई ५-३ ले हराएको छ । सिटीका लागि एन्टोइन सेमेन्योले २ तथा एन्जो फर्नान्डेज, रयान चेर्की र एर्लिङ हालान्डले १/१ गोल गरे । सन्डरल्यान्डका ब्रायन ब्रोबीले ह्याट्रिक गरे । यस्तै म्यानचेस्टर युनाइटेड फुलहमसँग १-१ को बराबरीमा रोकिएको छ । फुलहमले युनाइटेडका लिसान्द्रो मार्टिनेजको आत्मघाती गोलबाट अग्रता लिएको थियो । तर खेलको निर्धारित समय सकिन १ मिनेट बाँकी रहँदा माटेउस कुन्हाले गोल गर्दै युनाइटेडलाई हारबाट जोगाए । यस्तै लिड्स युनाइटेड र क्रिस्टल प्यालेसबीचको खेल गोलरहित बराबरीमा सकिएको छ ।

वर्गिकृत डिस्प्ले

१ X ५ साइजमा मात्र

वर्गिकृत डिस्प्लेमा विज्ञापन दिनुहोस् व्यवसाय बढाउनुहोस् ।

सम्पर्कः ०७५-५२०६०१

अर्थ/कर्पोरेट समाचार

बुटवलमा पाराग्लाइडिङ उडानको परीक्षण सफल

बुटवल, असोज ५/बुटवलमा पाराग्लाइडिङ उडानको सफल परीक्षण गरिएको छ । पाल्पाको तिनाउ गाउँपालिका-३ नुवाकोट डाँडाबाट बुटवल उपमहानगरपालिका-१३ बेलबास बदेलपोखरी जितेश्वरी मावि क्षेत्रसम्म पाराग्लाइडिङको सफल परीक्षण उडान गरिएको हो ।

लुम्बिनी इगल एअर एडभेन्चर प्रालिले स्याङ्जाको बाबु एडभेन्चर पाराग्लाइडिङको प्राविधिक सहयोगमा नुवाकोट डाँडाबाट बेलबाससम्म परीक्षण उडान गरेको छ । उडान सफल भएसँगै बुटवलमा पाराग्लाइडिङ सञ्चालनको सम्भावना पुष्टि भएको छ । बुटवल क्षेत्रमा पहिलोपटक पाराग्लाइडिङको परीक्षण उडान सफल भएको लुम्बिनी इगल एअर एडभेन्चर प्रालिका अध्यक्ष डा. किसन थापाले बताए । उनका अनुसार करिब एक दशकअघिदेखि सम्भाव्यता अध्ययन थालिएको योजनाले परीक्षण उडानको चरण पार गरेको हो । 'करिब एक दशकअघिदेखि यसको सम्भाव्यता अध्ययन गर्दै आएका थियौँ । अहिले परीक्षण उडान सफल भएको छ', थापाले भने, 'अब आवश्यक प्रक्रिया पूरा गरेर छिट्टै व्यावसायिक उडान सञ्चालन गर्ने तयारीमा छौँ ।' बुटवलमा पाराग्लाइडिङ सञ्चालन भएपछि यस क्षेत्रको पर्यटनमा नयाँ प्रडक्ट थपिने अपेक्षा गरिएको छ । विशेषगरी लुम्बिनी र आसपासका पर्यटकीय क्षेत्रमा आउने पर्यटकको बसाइ लम्ब्याउन पाराग्लाइडिङले सहयोग पुग्ने थापाको भनाइ छ । परीक्षण उडान सफल भएसँगै अब व्यावसायिक उडानका लागि आवश्यक प्राविधिक, सुरक्षा तथा प्रशासनिक प्रक्रिया अघि बढाइने कम्पनीले जनाएको छ । बुटवलमा पाराग्लाइडिङ सञ्चालन भएमा लुम्बिनी आउने पर्यटकलाई बुटवल-पाल्पा क्षेत्रको साहसिक तथा प्राकृतिक पर्यटनसँग जोड्ने नयाँ विकल्प थपिने अपेक्षा गरिएको छ ।

दुई नामथर, जन्ममिति फरक परेता पनि व्यक्ति एउटै भएको सूचना

सर्वसाधारणमा यो सूचना सूचित गरिन्छ की पाल्पा जिल्ला साविक वीरकोट गा.वि.स.-४, हाल पूर्वखोला गाउँपालिका-५ lgjf;L ef/ltoek";g g#5842078 H का NK विष्णु प्रसाद क्षेत्री (ना.प्र.मा बिष्णु प्रसाद क्षेत्री श्रेष्ठ) को श्रीमतिको नाम सिटरोल र पेन्सन पट्टामा नन्न कुमारी र जन्म मिति सन् १९५५ मे ३ (वि.स.२०१२/०१/२०) र नेपाली नागरिकता प्रमाणपत्रमा नन्द कुमारी श्रेष्ठ भन्ने नन्न कुमारी क्षेत्री, जन्म मिति वि.स. २०००/०५/०४ (सन् १९४३ अगष्ट २०) उल्लेख भएको र निजको पतिको भारतीय पेन्सन अभिलेखमा फरक-फरक नामथर, जन्ममिति भएतापनि उपरोक्त व्यक्ति एउटै हो भनि प्रमाणहरुबाट देखिन आएकाले सोही व्यहोरा सर्वसाधारण सबैमा सूचित गरिन्छ ।

दुई नामथर, जन्ममिति फरक परेता पनि व्यक्ति एउटै भएको सूचना

सर्वसाधारणमा यो सूचना सूचित गरिन्छ की पाल्पा जिल्ला साविक मदनपोखरा गा.वि.स.-१,कोकलडाँडा हाल तानसेन नगरपालिका-९ निवासी भारतिय भू.पू.सैनिक नं. 5751385 M का HAV जित बहादुर थापा (ना.प्र.मा जित बहादुर आले थापा) को श्रीमतिको नाम सिटरोल र पेन्सन पट्टामा धन कुमारी थापा र जन्म मिति सन् १९७० जुन २३ (वि.स.२०२७/०३/०९) र नेपाली नागरिकता प्रमाणपत्रमा धन कुमारी आले थापा, जन्म मिति वि.स. २०२७/०५/०८ (सन् १९७० अगष्ट २४) उल्लेख भएको र निजको पतिको भारतीय पेन्सन अभिलेखमा फरक-फरक नामथर, जन्ममिति भएतापनि उपरोक्त व्यक्ति एउटै हो भनि प्रमाणहरुबाट देखिन आएकाले सोही व्यहोरा सर्वसाधारण सबैमा सूचित गरिन्छ ।

दुई नामथर, जन्ममिति फरक परेता पनि व्यक्ति एउटै भएको सूचना

सर्वसाधारणमा यो सूचना सूचित गरिन्छ की पाल्पा जिल्ला साविक बर्तुङ्ग गा.वि.स.-४ बर्तुङ्ग प्रभास (तानसेन-११),हाल तानसेन नगरपालिका-७ निवासी भारतिय भू.पू.सैनिक नं. 5745203 X का HAV खिम बहादुर थापा (ना.प्र.मा खिम वहादुर थापा) को श्रीमतिको नाम सिटरोल र पेन्सन पट्टामा लक्ष्मी देवी थापा र जन्म मिति सन् १९५७ अगष्ट २८ (वि.स.२०१४/०५/१२) र नेपाली नागरिकता प्रमाणपत्रमा लक्ष्मी देवी घर्ती मगर भन्ने लक्ष्मी देवी थापा, जन्म मिति वि.स. २०१४/०५/१२ (सन् १९५७ अगष्ट २८) उल्लेख भएको र निजको पतिको भारतीय पेन्सन अभिलेखमा फरक-फरक नामथर, जन्ममिति भएतापनि उपरोक्त व्यक्ति एउटै हो भनि प्रमाणहरुबाट देखिन आएकाले सोही व्यहोरा सर्वसाधारण सबैमा सूचित गरिन्छ ।

दुई नामथर, जन्ममिति फरक परेता पनि व्यक्ति एउटै भएको सूचना

सर्वसाधारणमा यो सूचना सूचित गरिन्छ की पाल्पा जिल्ला साविक चिर्तुङ्गधारा गा.वि.स.-३ घोरबन्दा, हाल बगनासकाली गाउँपालिका-१ निवासी भारतिय भू.पू.सैनिक नं. 5243727 X का HAV भिम बहादुर थापा (ना.प्र.मा भिम वहादुर गाहा मगर) को श्रीमतिको नाम सिटरोल र पेन्सन पट्टामा टोप्ली सरा थापा र जन्म मिति सन् १९६० जुलाई १ (वि.स.२०१७/०३/१८) र नेपाली नागरिकता प्रमाणपत्रमा टोपली सरा गाहा मगर, जन्म मिति वि.स. २०१७/०३/१८ (सन् १९६० जुलाई १) उल्लेख भएको र निजको पतिको भारतीय पेन्सन अभिलेखमा फरक-फरक नामथर, जन्ममिति भएतापनि उपरोक्त व्यक्ति एउटै हो भनि प्रमाणहरुबाट देखिन आएकाले सोही व्यहोरा सर्वसाधारण सबैमा सूचित गरिन्छ ।

हरेक प्रहरका ताजा समाचारका लागि www.shittalpati.com क्लिक गर्नुहोस् ।

कैलाशनगर मिडिया प्रा.लि.द्वारा प्रकाशित, कार्यालय:कैलाशनगर-५,तानसेन,पाल्पा,फोन:०७५-५२०६०१,E-mail:njdnews@gmail.com पा.जि.हु.द.नं. ५/२०७८/०७९, पा.जि.प्र.का.द.नं. १९/०५१/०५२ प्रबन्धक : इन्द्रा भट्टराई, सम्पादक: रामचन्द्र रायमाझी, प्रधान सम्पादक: जगदीशप्रसाद भट्टराई